

Delrapport år 2
Ansökan år 3
Balans
Version 1.4
DNR: 503-155/2007:

DELRAPPORT OCH ANSÖKAN OM UTVECKLINGSMEDEL TILL TREDJE PROJEKTÅRET

**PROJEKTET: KOMPLEMENT TILL ELLER ISTÄLLET FÖR
KONTAKTFAMILJ/KONTAKTPERSON - BALANS**

TIDIGA INSATSER - Beteckning: 704-06-15 81 13

Ort och datum
2008-04-14

Utvecklingssekreterare
Gunilla Sivander

Bakgrund

Projektet ”Komplement till, eller istället för, kontaktfamilj/kontaktperson”, numera kallat BALANS, startade i november 2006 med utvecklingsmedel från Länsstyrelsen.

De familjer som beviljas kontaktfamilj har idag en svårare problematik än tidigare. Utifrån detta har diskussioner förts om hur insatsen skall kunna kompletteras så att den faktiskt bidrar till en förbättring av familjernas situation. Det som bedömdes som viktigt var att ge föräldrarna, oftast mammor, ett bra aktivt föräldrastöd och att insatser behöver ges till både barn och föräldrar samtidigt.

Målgrupp

Målgrupp för projektet är barnfamiljer med barn i åldern 7-17 år där föräldrarna har svårigheter att klara av sitt föräldraskap.

Projektets mål

Att utveckla en modell/insats som tar tillvara på och utvecklar familjens egna resurser. Att stärka familjens egen förmåga att kommunicera och hantera konflikter. Att hitta nya former för att ta tillvara på stadsdelens gemensamma resurser i det förebyggande arbetet kring barn- och ungdomar.

Insatsen Balans i livet

Det pedagogiska behandlingsprogrammet ”*Balans i livet*” som prövas under projekttiden bygger på ett antal kommunikationsövningar i grupp. Övningarna utgår från konkreta frågeställningar och har som mål att stärka familjens egen förmåga att kommunicera och hantera konflikter. Föräldrarna ges en möjlighet att på ett nytt, mer ”objektivt” sätt se på vardagen, det som fungerar bra och det som behöver förbättras. Arbetsmaterialet har under den tid som projektet pågått utvecklats för att passa projektets målgrupp. Modellen/insatsen är flexibel och kan anpassas efter de behov som olika familjer kan ha.

Sex olika *teman* har utarbetats.

- Relationer, vad är bra med en relation?
- Kommunikation, hur kommunicerar vi?
- Om familjer, vår familjehistoria.
- Konflikter och konflikthantering.
- Ungdomar och föräldraskap.
- Om förändring

I programmet för ungdomar ingår helgkolloverksamhet med innehållet; närvarande vuxna, att ”bara vara” att väva in diskussioner på ett naturligt sätt, att sätta upp ett gemensamt mål för dagen, att laga mat tillsammans, att hitta rutiner i vardagen och ha roligt tillsammans.

Olika alternativ med Balans

- Balans i kombination med kontaktfamilj/kontaktperson
- Balans ett första steg innan beslut om kontaktfamilj/kontaktperson kan fattas.
- Balans istället för kontaktfamilj/kontaktperson

Vad har projektet gett de föräldrar och ungdomar som medverkat?

Under det första projektåret utvärderades projektet internt. De familjer som beskrivs i utvärderingen hade alla en bakgrund med mycket komplicerade sociala problem. Missbruk och/eller våld hade förekommit i mer än en generation. Alla var mycket nöjda med att insatsen gavs till både föräldrar och barn. Det blev lättare att nå varandra på ett bra sätt och de upplevde att konflikterna hade minskat. För ungdomarna har konstruktionen med egna insatser vid sidan av föräldrarnas varit mycket lyckad. Till stor del beror denna framgång på ett väl fungerande samarbete med fritiden. Personalen från fritiden har bidragit till att kontakten med ungdomarna blivit god. Samarbetet mellan de olika verksamheterna Individ- och familjeomsorg och fritidsverksamheterna medför en mycket verkningsfull komplettering och breddning av resurserna kring vad som kan tillföras de deltagande familjerna.

Fråga till förälder som gått balans föräldrautbildning

Har det varit bra att vara med i projektet?

- Ja, det tycker jag. Jag har trivts jättebra. Jag har varit väldigt nöjd med materialet. Man får nya synvinklar. Man går ju annars i samma trall hela tiden. Jag har ju upptäckt under tiden här sådant som jag inte egentligen har tänkt på. Just sånt här som att sätta ihop familjeträdet. Jag ser att jag kunde ha gjort på ett annat sätt när barnen var små. Mina andra stödkontakter har varit för många personer att förklara för om och om igen. Det blir ingen helhet. Det blir för påfrestande. Det är viktigt att en person är huvudsaklig stödkontakt. Jag tror projektet har varit väldigt bra för min son. Först ville han inte vara med. Han var helt emot. Sedan tyckte han det var jättekul. Han upptäcker nya grejer. Han har ju varit mycket hemmasittande. Jag har fått ett väldigt bra stöd och många bra verktyg. Hur man ska förhålla sig och så där. Men det går ju väldigt mycket upp och ner. Ibland känns det oroligt. Jag vill inte att det ska ta slut.

Utbildning i Balans

Under projekttiden har två Balans utbildningar genomförts. Den andra utbildningen avslutades i mars 2008. Intresse finns för fler utbildningstillfällen och en förutsättning är att man väljer ut deltagare som kan ges möjlighet att arbeta med grupper i den ordinarie verksamheten.

Planeringsdag den 17 januari 2008

En heldag genomfördes den 17 januari på Farstagård med alla som gått utbildning i Balans, enhetschefer inom fritid och IoF:s barn- och ungdomsenhet.

Det som diskuterades var följande:

- Förslag på rekryteringsflöde och urvalsprocess
- Underlag för utvärdering av projektet
- Grupp- och kolloverksamhet under 2008.
- Vilka ansvarar för vad
- Hur ska samarbetet se ut mellan BoU och fritiden

Utvärdering av dagen

Kul att träffas, vi kom långt för en gång skull tack vare Pelles flödesschema, fick diskutera det vi tänkt mycket på, kul att träffa alla som är involverad i balans, peppad att komma igång, förhoppningar inför framtiden i att arbeta praktiskt ihop med ungdomar och deras föräldrar, lättare att lösa problem tillsammans, ett koncept som håller ihop oss, jag har lärt mig vad fritiden gör, vi har något rent konkret att gå vidare med, bra att få stilla sin nyfikenhet på socialtjänsten, kul att lyssna, nyttigt att ta del av andras verksamheter, kanske en humla, jättekul att få ett ansikte på de som jobbade inom fritiden, en jättebra dag, det jag gillar är att det ger resultat i det konkreta jobbet, många som vill vara med och starta grupper, vi är på rätt väg, positiv och optimistisk stämning, efter den här dagen är jag mindre förvirrad, jag ser fram mot att jobba med en ny grupp, Maggan känner sig stolt men samtidigt ledsen att hennes tid i projektet ska minska. En uppföljningsdag planeras den 4 juni 2008.

Pågående förankringsarbete

Fritidens egna gruppleddare i balans ansvarar för information om projektet på fritidsledarnas utvecklingsmöten under våren 2008. Denna information kan även samordnas med information om anmälningsplikt och möjlighet att ansöka om olika öppenvårdsinsatser bland annat balans. Under projektets andra år har mycket tid lagts på att hitta bra rutiner för bland annat rekrytering och urval av deltagare.

Förslag på rekryteringsflöde/urvalsprocess

Nya ärenden	Pågående ärenden	Urval/matchning
<p>Fritiden kan ta kontakt med mottagningsgruppen på BoU för rådgivning utan att nämna namn, om familj/ungdom kan bli aktuell för balans eller annan insats.</p> <p>Fritiden informerar familjen/ungdomen om möjligheten att ansöka om insatsen.(ungdom över 15 år kan själv ansöka).</p> <p>Mottagningsenheten och mottagningsgruppen informerar och motiverar till Balans och fattar beslut om insatsen.</p> <p>Ett faktablad för barn/ungdomen och ett som gäller föräldern fylls i av handläggaren på mottagningsenheten/gruppen. Detta utgör ett underlag för matchning av grupper och för utvärdering av insatsen Balans.</p> <p>Vårdnadshavaren ger ett muntligt samtycke till samverkan fritid/BoU</p>	<p>Under pågående utredning bedöms behovet av insatsen balans och ett beslut fattas enligt SoL 4:1</p> <p>Handläggaren informerar och motiverar familjen/ungdomen om insatsen balans.</p> <p>Vårdnadshavaren ger ett muntligt samtycke för samverkan mellan fritid/BoU som skrivs in i akten.</p> <p>Ett faktablad för barn/ungdomen och ett som gäller föräldern fylls i av handläggaren. Detta utgör ett underlag för matchning av grupper och för utvärdering av insatsen Balans.</p> <p>Vid arbetsgruppens ärendegenomgångar lämnar handläggaren över aktuella balansärenden till</p>	<p>Samordnare och ansvariga gruppleddare har ett gemensamt forum en ggr/månad för urval/matchning av grupper.</p> <p>Faktabladen är nödvändiga för att kunna göra matchningen av grupper.</p> <p>Behovet på stadsdelen får styra gruppernas sammansättning.</p> <p>Att tänka på vid matchning: Samma ålder och liknande problematik. Inga ungdomar med konflikter sinsemellan.</p> <p>Gruppinformation om balans ska prövas.</p>

som skrivs in i akten. Vid ärendedragningar lämnar Lotta von Platen, mottagningsgruppen över balansärenden till ansvariga samordnare.	samordnarna. Ansvarig samordnare sammankallar till ett urvals- och matchningsmöte med aktuella gruppleddare	
--	---	--

Grupp- och kolloversksamhet våren 2008

Rekryteringen är klar för vårens grupp- och kolloversksamhet. Samtliga grupper har påbörjats. Varje grupp träffas vid sex tillfällen à 2 tim per grupp. Antalet kollovistelser anpassas efter gruppens behov.

Hembesök har genomförts av gruppleddarna i varje familj för att ge en beskrivning av grupp- och kolloversksamheten. Ansvariga för hembesöken har varit Peter Eriksson, Jessica Eriksson och Marie Thulin.

Grupp 1 och 2 - Tonårs- och föräldragrupp

Balansgrupp med fyra tonårsflickor

Problematik: Rymningsbenägna, skadar sig själva, går inte i skolan, utåttaggerande

Ansvariga gruppleddare: Marie Thulin, fält, Jessika Eriksson BoU, Peter Eriksson, fritiden.

Kolloversksamhet - Ansvariga gruppleddare: Marie Thulin, fält, Jessika Eriksson BoU, Peter Eriksson, fritiden.Handledning av Margareta Blom

Föräldragrupp (tonårsflickornas föräldrar)

Ansvariga gruppleddare: Margareta Blom och Helal Chebaro, fritiden

Grupp 3

Pappagrupp – (berör 13 barn)

Ansvariga gruppleddare: Lena Magnusson och Marguerite Linder, BoU

Grupp 4

Föräldragrupp (berör barn 3-10 år)

Ansvariga gruppleddare: Margareta Blom och Marie Lyckner, BoU

Grupp- och kolloversksamhet hösten 2008

Förslag:

- En pojkgrupp med en föräldragrupp parallellt
- En flickgrupp med en föräldragrupp parallellt
- En föräldragrupp med ”Humlan föräldrar”

Ansökan för det tredje året – BALANS projekttid: 2008-11-01—2009-10-31

Implementering i ordinarie verksamhet tar tid!

Det finns alltid hinder när nya insatser ska implementeras. Den avgörande frågan är dock hur förvaltningens resurser bäst ska användas. Vad som ska prioriteras och vad det är som ska till när det gäller det som är det mest angelägna i förvaltningens uppdrag gentemot barnfamiljer. Den frågan måste besvaras i en genomgång av det totala utbudet av insatser. Under projektets andra år har arbetet med att utveckla bra rutiner för bland annat rekrytering och urval av deltagare till Balans prioriterats.

Hittills gjorda erfarenheter av projektet och den nya insatsen visar att det har blivit det tillskott som var tänkt och synen på öppenvårdens möjligheter har påverkats. Fungerande insatser på hemmaplan börjar alltmer ses som det optimala sättet att ge stöd till barnfamiljer. Men det måste inte vara enbart BALANS i de former som nu prövas. Olika insatser behövs, där BALANS kan vara en viktig del om insatsen används flexibelt och tillsammans med andra insatser.

Är insatsen kostnadseffektiv?

För att den nya insatsen *Balans* ska implementeras i stadsdelsförvaltningens ordinarie öppenvård på ett bra sätt, behövs en beräkning av kostnaden. I den mån insatsen kan användas *i stället för* andra insatser beror på vilka resurser som behöver tas i bruk. Om två gruppleddare leder en föräldragrupp med 4-6 föräldrar som träffas varannan vecka, är denna resursåtgång inte alltför stor, snarare mycket rimlig. Om insatsen leder till resultat, blir det en kostnadsbesparing genom att familjerna blir mer självständiga och behöver mindre stöd framöver.

Familjer som inte har alltför komplex problematik har större möjligheter att tillgodogöra sig insatsen. Även familjer med större behov kan ha stor nytta av balans, men då behövs kompletterande begränsade insatser. Om träffar ordnas med större tidsmellanrum – t ex var femte, sjätte vecka och med viss möjlighet till spontana kontakter för stöd, behöver resursåtgången inte bli orimlig. Det ska hela tiden jämföras med vilka insatser som annars skulle behövas. Insatser som tas emot så här väl och gör nytta kan därför vara mycket kostnadseffektiva.

Viktiga aktiviteter under kommande period

Ersta Sköndals högskola har fått i uppdrag att utvärdera projektets andra år. Ansvarig för utvärderingen är Kenneth Sund och Catrin Kindell. Ett formulär för utvärdering har tagits fram utifrån barn- och ungdomsenhetens önskemål. Intervjumallar riktade till olika arbetsgrupper och projektdeltagarnas upplevelse av Balans med tydlig koppling till BBIC (barnens behov i centrum) ska genomföras. De erfarenheter som dras under projektets andra år tas tillvara i det fortsatta utvecklingsarbetet av insatsen balans.

Projektet bör ses som ett projekt med utrymme för ett visst experimenterande. Ett syfte med projektet är att bredda utbudet av insatser på hemmaplan, vilket förutsätter att innehållet anpassas till de faktiska behoven och att rutiner för matchning av familjer utvecklas på ett bra sätt. Frågan om nyttan med kontaktfamilj, som projektet bland annat är ett alternativ till, behöver utredas vidare. De som ansöker om kontaktfamilj kan i stället erbjudas BALANS. Andra tänkbara målgrupper som bör övervägas är;

- familjehemsföräldrar
- föräldrar med barn i familjehem som bedöms kunna återfå vården av sitt barn

Den samverkan som byggts upp mellan Fritiden och Individ- och familjeomsorgen har fungerat mycket bra och behöver nu fördjupas. Under projektets tredje år ska även ytterligare samarbetspartners engageras i projektet så att fler familjer ska kunna erbjudas insatsen balans. En av dessa är Söderledskyrkan som bedriver gruppverksamhet för barn- och ungdomar till missbrukande föräldrar. De vill nu utveckla verksamheten vidare genom att erbjuda barnens föräldrar Balans föräldrautbildning i grupp. Om medel beviljas för det tredje året vill vi även pröva möjligheten att erbjuda andra stadsdelar i Söderort att rekrytera deltagare till Balans. I de balansutbildningar som ska genomföras erbjuds platser till bland annat kyrkan, handläggare på vuxenhetens utredningsgrupp och öppenvårdsverksamhet och personal från andra stadsdelar i Söderort. En förutsättning är att man väljer ut deltagare som kan ges möjlighet att arbeta med grupper i den ordinarie verksamheten.

För att säkerställa utvecklingen och den pågående implementeringen av insatsen Balans, är det viktigt att föra över ansvaret från projektledning till verksamhetens ordinarie personal. Under det tredje året är vår tanke att utse två interna samordnare som får ansvaret för den fortsatta projektledningen och implementeringen av insatsen Balans. Nuvarande projektledare Margareta Blom, övergår då till att handleda den personal som arbetar med grupp- och kolloverksamhet och för utbildningen av nya gruppleddare.

Budget År 3

Aktiviteter	Ansökta medel	Medfinansiering
Samordnare/projektledning IoF 50 %	240 000	
Samordnare/projektledning Fritiden 50 %	240 000	
Handledning Margareta Blom	100 000	
Kolloverksamheten Mat, resor, lokalkostnad, aktiviteter, personalkostnad	-	150 000
Personalkostnader gruppverksamhet	-	200 000
Personalkostnader Handläggning, individuella insatser vid behov		110 000
Utvärdering		50 000
Utbildning	120 000 (två grupper)	140 000
Uppföljning dokumentation och projektstyrning.		70 000
Spridning andra sdf	20 000	
Totalt	720 000	720 000
Total budget:	1 440 000	

Underskrift ansvariga

Per-Ove Mattsson
 avdelningschef, IoF
 Tfn: 08-508 181 48

Inger Norman
 avdelningschef, förskola-fritid och kultur
 Tfn: 08-508 18 023